
НАЦИОНАЛНИ ПАРКОВИ ЦРНЕ ГОРЕ

Z A P I S N I K

**Sa Javne rasprave u vezi donošenja Planova upravljanja 2021.-2025.god.
NP DURMITOR održane 08.06.2022.god. u zgradi Uprave NP DURMITOR
u periodu od 11:00 h - 13:00 h.**

Shodno članu 33. Zakona o nacionalnim parkovima ("Sl.list", br 28/14 i 39/2016) a kojim je definisana obaveza uključivanja javnosti u procesu donošenja Planova upravljanja za nacionalne parkove, obavjestili smo javnost da će se javne rasprave tim povodom održati u svim nacionalnim parkovima.

Javnoj raspravi u Nacionalnom parku „Durmitor“ su prisustvovali:

- Predstavnici *Javnog preduzeća za Nacionalne parkove Crne Gore* :
  1. Pero Popović, Direktor Nacionalnog parka „Durmitor“,
  2. Veselin Luburić, Rukovodilac Odjeljenja za zaštitu kulturne baštine i održivi razvoj,
  3. Zoran Krejović, Šef službe zaštite Nacionalnog parka „Durmitor“,
  4. Svetlana Rondović, Stručni saradnik za ekonomsko – finansijske poslove;
- *Zainteresovana javnost*
  1. Rade Đurišić, Kamp "Eko oaza- Suza Evrope" - Dobrilovina,
  2. Bojan Filipović, Hotel "Ravnjak - Dobrilovina,
  3. Dejan Dajković , Durmitorska inicijativa

U uvodnom izlaganju direktor Nacionalnog parka "Durmitor", Pero Popović pozdravio je sve prisutne i izrazio zahvalnost na izdvojenom vremenu prisutnih učesnika rasprave.

U svom izlaganju istakao je da organizovanje javnih rasprava povodom donošenja planova upravljanja nacionalnih parkova ne samo da je zakonska obaveza, nego i jedan vid društvene odgovornosti prema ukupnoj lokalnoj zajednici jer samo zajedničkim radom i sinergijom možemo doprinijeti ostvarenju primarnog cilja Nacionalnog parka „Durmitor“, a to je zaštita prirode i prirodnih dobara .

НАЦИОНАЛНИ ПАРКОВИ ЦРНЕ ГОРЕ

Zbog pandemije korona virusa i ograničavajućih mjera, prošle, 2021. godine, nismo organizovali rasprave, koje, po njegovom mišljenju, mogu da budu jako konstruktivne i produktivne kako bi unaprijedili i saradnju i poslovne rezultate svih zainteresovanih strana. Ovakvi sastanci daju transparentnost i komunikaciju sa lokalnom zajednicom, a samim tim i bolje upravljanje lokalnim dobrima.

Naveo je da Nacionalni park Durmitor gravitira u 5 opština – Žabljak, Pljevlja, Šavnik, Plužine i Mojkovac i svojom autentičnom ljepotom predstavlja jedinstvenu turističku ponudu i nije previše reći da predstavlja sinonim imena Crne Gore. Direktor je takođe naveo da je osnovna funkcija Parka njegova zaštita i unapređenje prostora, a to se ostvaruje obezbeđivanjem uslova za zaštitu, unapređenje i racionalno korišćenje dobara, stvaranje povoljnih uslova za održavanje i razvoj biljnih i životinjskih vrsta, gljiva i njihovih zajednica, očuvanje i unapređenje posebnih prirodnih vrijednosti, istraživanje i korišćenje parka za potrebe nauke, turizma, kulture i rekreacije. Sprečavanje radnji koje mogu da naruše osnovna svojstva i osobine parka.

Zatim je upoznao sve prisutne sa sadržajem Plana upravljanja 2021- 2025. godine sa posebnim osvrtom na SWOT analizu koja na pravi način pokazuje sve prednosti, nedostatke, šanse i potencijalne opasnosti za razvoj parka u narednom periodu. Po riječima direktora Popovića svaka od potencijalnih opasnosti i nedostataka zajedničkim radom i ulaganjem, mogu da se pretvore u realne i ostvarive mogućnosti koje će Nacionalni park „Durmitor“ rangirati u sami vrh svjetskih turističkih destinacija.

Predstavnik JPNPCG – rukovodilac odjeljenja za zaštitu kulturne baštine i održivi razvoj, Veselin Luburić, pozdravio je prisutne i istakao značaj organizovanja rasprava povodom donošenja planova upravljanja, ne samo zbog činjenice da nam je Ministarstvo dalo sugestiju za neophodnost organizovanja istih, nego i zbog važnosti saradnje sa lokalnom zajednicom. Imali smo jednu specifičnu situaciju u 2020. i 2021. godini kovid pandemije koja i dalje traje, da smo imali paralisane sve tokove posebno turističke, pa je bilo nemoguće održati bilo kakav sastanak i pored najbolje želje i volje koja je postojala i sa njegove strane koji kordinira savjetima i saradnjom sa zajednicom ispred JPNPCG.

U daljem izlaganju Luburić je istakao da se Planovi upravljanja oslanjaju na Zakon o zaštiti prirode i Zakon o nacionalnim parkovima kao dva krovna dokumenta koja daju smjernice. Osim toga, planski okvir Plana upravljanja čini Prostorni plan posebne namjene za Nacionalni park Durmitor. On je istakao presudan uticaj negativnog mišljenja parkova na sami prostorni plan ili projekte koji su bili planirani – vojni poligoni na Vojnom odmaralištu, resort-ovi, čijom izgradnjom bi bio devastiran park. Specifičnost koja je Nacionalni park „Durmitor“ mapirala kao područje pod zaštitom UNESCO je hidrologija.

НАЦИОНАЛНИ ПАРКОВИ ЦРНЕ ГОРЕ

Luburić je poseban osvrt napravio na dio Plana upravljanja koji se odnosi na socio – ekonomske uslove. Stalne migracije stanovništva iz sjevernog dijela Crne Gore su problem jer ova područja imaju ogroman potencijal uz malo ulaganja. Parkovi na neki način pokušavaju da budu generator razvoja nerazvijenih područja po ugledu na razvijene evropske zemlje Austriju, Njemačku, gdje stanovništvo koje gravitira u zaštićenim područjima motiviše se kako da svoje domaće proizvode, seoska domaćinstva, turističke kapacitete valorizuje u skladu sa principima ekologije i održivosti.

Jedan od gorućih problema je i loša putna infrastruktura sjeverne regije koja je preduslov i dobre posjete i stvaranja novih turističkih proizvoda. Ponudu Durmitora smo realno sveli na rafting i jednodnevne izlete baš zbog ovih ograničenja u čije otklanjanje mora i država aktivno da se uključi kroz realizaciju projekata kapitalnog budžeta. Samo uz stvaranje dobrih uslova za život, zadržaće se stanovništvo u ovim krajevima a samim tim porašće i ekološka svijest.

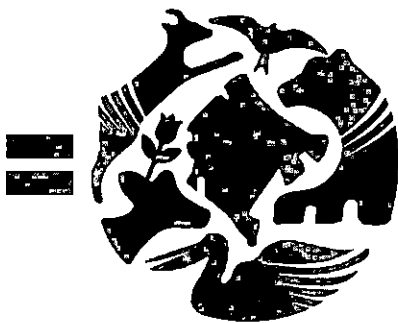
Luburić naglašava da trenutna situacija i problem koje je naveo, među ljudima koji žive na prostoru parkova stvaraju sliku parka kao genocidne tvorevine koja ograničava i uzima a za uzvrat ne daje ništa. Prisutnim je obrazložio činjenicu da je Javno preduzeće za nacionalne parkove isključivo upravljač zaštićenog područja koji je u obavezi da posluje u skladu sa zakonima. Svako suprotno postupanje je mimo zakonskih okvira i da će lično na njegovu inicijativu biti zahtijevana usklađenost sa svim povezanim Ministarstvima kako bi se tačno znala procedura nadležnosti i na taj način zadovoljila javnost kao primarni stejkholder parkova.

Luburić zaključuje da je najbitnije uspostavljanje balansa ekoloških i ekonomskih potreba.

Dalje, Luburić je sve prisutne upoznao sa kapitalnim investicijama za Nacionalni park „Durmitor“ koje su u planu upravljanja detaljno obrazložene.

Prioritet u narednom periodu je rekonstrukcija i adaptacija planinarskog doma Škrka. Direktor NP „Durmitor“ se uključio sa konstatacijom da je Nacionalni Park Durmitor samostalno, pripremio najveći dio krovne konstrukcije za dom ali da ima problem sa transportom građe do doma. Za to nam je potreban helikopter za šta se on obraćao Upravi JPNPCG da pošalju urgenciju u Ministarstvo odbrane kako bi nam isti omogućili. Međutim, zbog svih ograničenja zbog Zakona o javnim nabavkama čiji smo obveznici, loših vremenskih uslova, prošle jeseni nijesmo uspjeli da izvršimo transport. Uz očekivanja da će se to regulisati u toku juna i jula ove godine. Direktor je rekao da u razgovoru sa lokalnim stanovništvom zaključio je da postoji i veliki broj donatora koji bi pomogli da se dom što prije dovede u pristojno stanje.

O ostalim kapitalnim investicijama koje su prioritet Durmitoru nastavio je da govori direktor Pero Popović. Izgradnja garaže i parkinga kod upravne zgrade NP „Durmitor“, je jedan od prioriteta.

НАЦИОНАЛНИ ПАРКОВИ ЦРНЕ ГОРЕ

Kako je rekao, problem je što je zemljište oko upravne zgrade van granica parka i to iziskuje važnost uključenja i opštine i lokalne samouprave u realizaciju ove stavke kapitalnog budžeta. Rekao je da je prije par godina protestima građana oko izgradnje bungalova na Crnom jezeru i ova investicija izgradnje parking i garaže stopirana. A problem je ostao isti. Crno jezero u toku sezone posjeti ogroman broj turista, a na relaciji od upravne zgrade do rampe Crno jezero imamo ogroman problem što se tiče autobusa, automobila. Predstavnik Durmitorske inicijative Dejan Dajković se nadovezao i rekao da, po njegovom mišljenju, privremeno rješenje može biti zabrana autobusima od centra grada do rampe i da bi dobro bilo da se u te svhe koristi turistički voz koji ima Nacionalni park Durmitor. Direktor Popović je rekao da nije u parkovoj nadležnosti mogućnost zabrane saobraćanja gradskim, lokalnim putem.

Jedan od kapitalnih projekata je i izgradnja toaleta i bioprečišćivača na II logoru – Splavištu. Što se tog projekta tiče, po riječima direktora, jako je važno pribaviti dozvole od Agencije za zaštitu životne sredine zbog izgradnje sanitarnog čvora na samoj obali rijeke Tare što može da se kosi sa primarnim ciljem parka. Ali realnost je da je to polazna tačka za rafting i da je neophodnost svake uspješne turističke priče. Godinama unazad problem rešavamo zakupom mobilnih toaleta koji dugoročno nikako nijesu rješenje.

Popović je istakao da je jedna od kapitalnih investicija u narednom periodu i unutrašnje uređenje Centra za raftere na Žugića luci. Što se tiče svlačionica za turiste i na Splavištu i Žugića luci, iz sopstvenih sredstava su sređene i postale uslovne za turiste.

U nastavku rasprave predstavnik Durmitorske inicijative Dejan Dajković je iznio problem koje je on detektovao u Nacionalnom parku „Durmitor“. On smatra da Durmitor ima ogroman turistički potencijal koji treba iskoistiti na pravi način. Rekao je da je po njegovom mišljenju glavni problem finansiranje Nacionalnog parka Durmitor i postavlja pitanje da li park može da bude samostalan i u smislu finansiranja i samostalne realizacije projekata. Saglasan je sa prethodnim diskutantima da je planinarski dom Škrka gorući problem. Bio je na licu mjesta, i njegov utisak je da je dom u katastrofalnom stanju. Takođe, iznio je mišljenje da planinarski dom Sušica što prije treba da se stavi u funkciju jer je to posebno atraktivna lokacija za turiste. Na temu se nadovezao direktor Popović koji je rekao da su u toku pripreme na otvaranju Sušice gdje će Nacionalni park Durmitor omogućiti turistima noćenje. Problem je što je zemlja oko doma (dio sa pomoćnim objektima, livada idealna za kampovanje, jezero) privatno vlasništvo.

Dajković je takođe sugerisao na loše stanje staze oko Crnog jezera, konkretno dijela oko Čelina gdje se nalaze stepenice koje je potrebno popraviti jer ovakve kakve su rizične za turiste. Dao je predlog da fenomen Čelina koji se dešava jednom ili dva puta u toku godine (proljeće i jesen) je posebna atrakcija koju treba promovisati i stvoriti posebnu priču. Predlaže izgradnju platforme kod mjesta pucanja Čelina kako bi turisti na bezbjedan i siguran način prisustvovali ovom fenomenu.

Трг Бећир бега Османовића 16, 81000 Подгорица. тел. +382 20 601 015; Факс: +382 20 601 016;
Е-маил: npcg@nparkovi.me; ПИБ: 02039460; ПДВ: 30/31-02-889-1

www.nparkovi.me

НАЦИОНАЛНИ ПАРКОВИ ЦРНЕ ГОРЕ

Dajković je sugerisao da se obnovi staza Stari mlinovi- obnavljanje markacije i postavljanje dodatnih info – table. Dao je i sugestiju da se nađe način uklanjanja avanturističkog parka na obali Crnog jezera. Direktor Popović je dao primjedbu da je park poslao obavještenje Upravi za inspekcijske poslove i da mi kao pojedinci nemamo pravo da avanturistički park uklonimo bez intervencije inspekcije.

Rade Đurišić, predstavnik „Eko oaze – Suza Evrope“ iz Dobrilovine je pozdravio sve prisutne izahvalio se na pozivu. Rekao je da stanovništvo Dobrilovine i on konkretno imaju problem sa izgradnjom objekata u zoni parki. Naglašava da on ima porodično imanje na kom bez dozvole parka ne smije da napravi nijedan objekat. A opet park za iste mu ne može dati dozvole jer su u pitanju II i III zona zaštite. Direktor Pero Popović i Veselin Luburić su mu pojasnili procedure dobijanja dozvola za gradnju stalnih i privremenih objekata i da je u svakom slučaju prva instanca Ministarstvo prostornog planiranja i urbanizma, planovi koje Ministarstvo donosi a parku je samo dato na upravljanje područje i parkovi su u zakonskoj obavezi da ispoštuju odluke i zakone i Ministarstva i Agencije za zaštitu životne sredine.

Đurišić predlaže da se da sugestija ministarstvu za izmjene i dopune zakona o nacionalnim parkovima, konkretno u vezi zoniranja.

Đurišić kaže da stanovništvo Dobrilovine ima problem sa odlaganjem i odvozom otpada. Direktor Popović se opet uključio da konstatacijom da odvoz smeća je nadležnost lokalnih komunalnih preduzeća ili jedinica lokalne samouprave a ne parka. I da zaposleni u nacionalnom parku dužni su da održavaju ambijentalnu higijenu ali ne i da vrše odvoz smeća.

Bojan Filipović, predstavnik Hotela “Ravnjak” se složio sa Đurišićem u dijelu važnosti izmjena zoniranja u parku. Filipović predlaže izlazak na teren komisije koja će utvrditi stvarne i potencijalne rizike narušavanja prirode sa izgradnjom objekata i u skladu sa tim davanje dozvole za gradnju i tipa objekata.

Veselin Luburić je nakon izlaganja svih učesnika rasprave, zahvalio se na sugestijama i primjedbama. Zaključke će pisanim putem izložiti u Ministarstvo.

Direktor Pero Popović se zahvalio učesnicima .

НАЦИОНАЛНИ ПАРКОВИ ЦРНЕ ГОРЕ

Zaključci sa Javne rasprave povodom donošenja Plana Upravljanja NP Durmitor za period 2021- 2025:

1. Plan Upravljanja je u skladu sa važećim zakonskim procedurama,
2. Ostvarena uključenost javnog mnjenja u proces donošenja zakona u skladu za zakonom,
3. Saglasnost u vezi iniciranja izmjena I dopuna određenih zakona I usaglašenost sa ministarstvima
4. Hitnost u realizaciji projekata predviđenih kapitalnim budžetom.

Rasprava je završena su 13.00h.

U ime organizatora JPNPCG:

Veselin Luburić